

Sygn. akt II CKU 76/97

P O S T A N O W I E N I E

Dnia 12 grudnia 1997 r.

Sąd Najwyższy Izba Cywilna

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN - Cz. Żuławska

Sędziowie: SN - G. Filcek (spraw.)

SA - I. Gromska - Szuster

Protokolant: B. Gruszka

przy udziale Prokuratora Prokuratury Krajowej - J. Szewczyka

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 1997 r.

na rozprawie sprawy z wniosku Skarbu Państwa - Prezydium Wojewódzkiej
Rady Narodowej w [...]

z udziałem Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych w O. oraz P. E. K.
zastąpionego przez kuratora

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości opuszczonej

na skutek kasacji Ministra Sprawiedliwości - nr S/C VII C [...]

od postanowienia b. Sądu Powiatowego w Ł.

z dnia 24 czerwca 1961 r., sygn. akt Ns [...]

p o s t a n a w i a :

**uchylić zaskarżone postanowienie i oddalić wniosek; zasądzić od
Skarbu Państwa - Wojewody [...] 1003 (jeden tysiąc trzy) zł.
kosztów postępowania kasacyjnego na rzecz L. B.**

U Z A S A D N I E N I E

Na skutek wniosku b. Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w [...] b. Sąd Powiatowy w Ł. stwierdził w postanowieniu z dnia 24 czerwca 1961 r., że Skarb Państwa „nabył przez dawność” nieruchomość położoną w O. przy ul. P. (S.) nr [...], o powierzchni 1,5874 ha, będącą dotychczas własnością P. E. K..

Postanowienie powyższe uprawomocniło się bez zaskarżenia.

Minister Sprawiedliwości złożył kasację, w której zarzucił opisanemu wyżej postanowieniu rażące naruszenie art. 13 § 1 i 2 oraz art. 26 kodeksu postępowania niespornego (Dz.U. 1945 r. Nr 27, poz. 169). W związku z art. 1 i art. 34 ust. 1 dekretu o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz.U. 1946 r. Nr 13, poz. 87 ze zm.) a nadto naruszenie interesu Rzeczypospolitej Polskiej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Postępowanie wywołane wnioskiem toczyło się tylko z udziałem kuratora nieznanego z miejsca pobytu P. E. K.. Sąd nie interesował się w czym posiadaniu pozostaje objęta wnioskiem nieruchomość i zaniechał w ten sposób próby ustalenia osób, których praw mógłby ewentualnie dotknąć wynik postępowania i którzy w związku z tym powinni być wezwani do udziału w sprawie (art. 13 kpn). Zaniechanie to okazało się brzemienne w skutki, bo jak to wynika z załączonych akt I C [...], nieruchomość objęta wnioskiem o stwierdzenie przez Państwo własności nieruchomości opuszczonej przez P. E. K. w związku z wojną, nie była w dacie wydania zaskarżonego kasacją postanowienia opuszczoną w rozumieniu art. 1 dekretu z 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz.U. Nr 13, poz. 87). Nieruchomość ta została bowiem nadana orzeczeniem Powiatowej Komisji Ziemskiej w [...] z dnia 12 sierpnia 1954 r. K. B. na własność, w wykonaniu dekretu PKWN z dnia 6 września 1944 o przeprowadzeniu reformy rolnej. Dokument nadania ziemi stał się podstawą wpisu prawa własności K.B.

do nieruchomości, położonej w O. przy ul. S. nr [...] w księdze wieczystej KW [...].

Uprawnienie Skarbu Państwa przewidziane w art. 34 ust. 1 wspomnianego wyżej dekretu o majątkach opuszczonych i poniemieckich ograniczało się do majątków opuszczonych w rozumieniu art. 1 tego dekretu. Majątek, który nie był majątkiem opuszczonym albo przestał nim być wskutek zdarzeń prawnych mających miejsce przed upływem terminu zasiedzenia określonego w art. 34 ust. 1, lit. „a” nie podlegał działaniu tego przepisu.

Wobec wyżej przedstawionego stanu faktycznego uzasadniony jest zarzut skarżącego, że na skutek naruszania wyżej wskazanych przepisów postępowania nieprocesowego doszło do nabycia przez państwo, z rażącym naruszeniem przepisów prawa materialnego, własności nieruchomości potraktowanej za opuszczoną, podczas gdy jej tytuł własności służył od 1954 r. osobie trzeciej. W tych okolicznościach Sąd Najwyższy uznał wniosek kasacji o uchylenie zaskarżonego postanowienia i oddalenie wniosku Skarbu Państwa za całkowicie uzasadniony.

Kasacja oparta na przepisie art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie kodeksu postępowania cywilnego.... (Dz.U. Nr 13 poz. 87) powinna być wniesiona w terminie przewidzianym poprzednio dla rewizji nadzwyczajnej (art. 421 § 2 kpc). Termin ten został uchylony, jednak nie wyłącza to uwzględnienia kasacji, ponieważ zaskarżone postanowienie naruszyło nie tylko rażące prawo, ale naruszyło także interes Rzeczypospolitej Polskiej. W sytuacji, gdy Państwo ma konstytucyjny obowiązek ochrony własności obywateli, nie powinno dochodzić do tego, że Państwo poprzez działanie swoich organów zagroziło tej własności

Z powyższych względów Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 393¹⁵ kpc, a w zakresie kosztów postępowania na podstawie art. 98 kpc.

aw

jg